Kansallispuisto on matkailun kärki, jota tänne on odotettu.
PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ ULLA ANTTILA, ETELÄ-KONNEVEDEN YMPÄRISTÖNKEHITYSHANKE

Maakuntaraja jakaa jyrkänteet ja selät

Esitetyssä Etelä-Konneveden kansallispuistossa yhdistyvät Pohjois-Savon jylhä kalliomaisema ja Keski-Suomen sisävesien suurjärven selät.

SAMI KARPPINEN

Lähes kaikki kansallispuistoon ehdotettavat alueet kuuluvat Natura 2000 -verkostoon ja pääosiltaan valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan.

RAUTALAMPI, KONNEVESI (MT)
Kirkas järvi on nyt jään alla, mutta muuten maisema on komea. Loukkuvuorelta näkee yli suunnitellun Etelä-Konneveden kansallispuiston.

Järvi kiinnostaisi, sillä vesi on erittäin kirkasta, Suomen puhtaimpia. Sitä kelpaa juoda, kertoo Sisä-Savon luonnonystävät ry:n puheenjohtaja **Risto Palokangas**.

Myös Jyväskylän yliopiston Konneveden tutkimusasema käyttää lähes arktista Etelä-Konnevettä vertailuvetenä tutkiessaan ihmisen vaikutusta vesistöjen kuormitukseen.

Lakiesitys uudesta kansallispuistosta menee keväällä eduskuntaan. Enonniemessä se unohtuu.

On täysin hiljaista. Kodanovisen rikkonaisen saariston yllä roikkuu pilviä matalalla.

Maisema jakautuu maakuntien ja kuntien rajalla. Rautalammin puolella Pohjois-Savossa rikkonaisella saaristolla on erämainen ilme. Jylhien kalliorantojen vastapainona ovat rehevät metsät. Konnevedellä Keski-Suomessa kansallispuistoalueella on isoja selkiä, silokallioita ja jopa hiekkalaguuneja.

Toussu-ukko mukaan

Maisemassa näkyvät Astamyrskyn jäljet. Lanstunsaarella myrsky kaatoi vainajien karsikkopuita.

Kansallispuiston alueella on asuttu pitkään. Paikallisen luonnon asiantuntija **Jorma Knuutinen** hoidon ja käytön suunnittelun työryhmästä kertoo löytäneensä eräästä saaresta 7 000 vuotta vanhan tuuran ja kvartsi-iskoksia.

Toussunlinnan kalliomaalaus eli kansan parissa ”Toussu-ukko” on 5 000 vuotta vanha. Maalaus sijaitsee kaukana järven rannasta.

”Kulttuurihistoriaa ajatellen luolamaalaukset on hyvä sisällyttää puistoon”, sanoo erikoissuunnittelija **Raimo Itkonen** Metsähallituksesta.

Uudempaa kulttuurihistoriaa edustavat **Toivo Kuulan** sävellykset, joista osa on syntynyt kansallispuiston maisemissa.

Lehmuksia ja jättihaapoja

Kaavaillun kansallispuiston maat ovat valtion omistuksessa.

Valtio on hankkinut metsätalouskäytössä olleita metsiä yksityisiltä maanomistajilta 1990-luvulta lähtien suojeluohjelmien toteuttamiseen. Suurimmat metsät hankittiin seurakunnilta.

Rantojen suojeluohjelman ansiosta kansallispuistoalueen runsas loma-asutus uppoaa maisemaan.

Puiston alueella on kaksi vanhojen metsien suojelualuetta. Puut ovat toistasataa vuotta vanhoja, mutta erityisen arvokkaaksi metsät tekee maapohjan rehevyys. ”Alueella on poikkeuksellisen paljon haapoja ja jopa metsälehmusta”, Itkonen kertoo.

Kansallispuiston kokoaminen on aikamoinen palapeli. Valtion maita on 1 500 hehtaaria 54 kiinteistössä. Kokonaisuutta täydentävät 77 yksityistä suojelualuetta, yhteensä 1 100 hehtaaria. Niitä on poikkeuksellisen paljon.

Vesialueet ovat osakaskuntien omistuksessa, ne eivät tule mukaan puistoon.

Uusia yrittäjiä

Kiinnostus suunniteltua kansallispuistoa kohtaan näkyy jo.

”Kansallispuisto on matkailun kärki, jota tänne on odotettu”, sanoo Etelä-Konneveden ympäristönkehityshankkeen projektipäällikkö **Ulla Anttila**.

Alueella on nyt 6 000 käyntiä vuodessa. Metsähallitus odottaa määrän tuplaantuvan kansallispuistostatuksen myötä.

Kalajanvuorelle vie alueen ainoa reitti, jota on tarkoitus jatkaa rantaan ja tänne Loukkuvuorelle.

Kulku puistoon osoitetaan jatkossa tien kautta, joka tulee Vuori-Kalajan lammelle, kilometrin päähän vuoresta.

Laavuja kansallispuiston alueella on kymmenkunta. Lisäksi kahdessa kunnassa on tuhat vuodepaikkaa.

Kansallispuisto on jo synnyttänyt uusia yrittäjiä. Suunnitteilla on islanninhevosvaelluksia, melontaretkiä, opastettuja kävelyjä ja välinevuokrausta. ”Talven juttu on retkiluistelu”, Anttila sanoo.

Lisäksi 16 henkeä on suorittanut vuokraveneen kuljettajatutkinnon. Anttilan mukaan veneitä on jo hankittu. Juhannuksesta lähtien järvellä pyörivät risteilyt.

PAULA LIESMÄKI

Risto Palokangas (vas.) ja Jorma Knuutinen tutkivat, joko ukkometsolla on ollut soidinpuuhat mielessä.

Kivisalmen karsikkopuuhun saa kaivertaa nimensä luvan kanssa. Vainajien muistipuita löytyy Lanstunsaaresta.

Kunnan raja ei Ulla Anttilan mukaan vaikuta matkailuyrittäjiin.

KANSALLISPUISTO-KIERROKSELLA

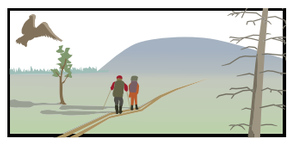

EHDOTETTU KANSALLISPUISTO

Etelä-Konnevesi

Etelä-Konneveden kansallispuistossa kohtaavat etelä ja pohjoinen: samalla kalliolla voi kasvaa eri luontotyyppien kasveja.
Kallioalue Enonniemeltä Kalajanvuorelle on biologisesti arvokas useine säilyneine aarniometsäsaarekkeineen.
Jylhien jyrkänteiden vastapainona alueella on reheviä rinnemetsiä, jättihaapoja kasvavia vanhoja luonnonmetsiä ja lehmusta kasvavia lehtoja.
Kalasääskikanta on keskisen Suomen suurin.
Lisäksi alueella on huuhkajia, kehrääjiä ja eri tikkoja. Marraskuussa järvellä näkee 200-päisiä koskeloparvia soidinasussa matkalla etelään.
Neljä erityisesti suojeltavaa lahopuuhyönteistä ja 25 muuta valtakunnallisesti uhanalaista lajia esiintyy alueella. Reliktilajeista Konnevesi-järvessä viihtyvät härkäsimppu ja valkokatka.
Konneveden kunnan ostamat seitsemän koskea tukevat kansallispuistoa. Tunnetuin ja reitin ensimmäinen on Siikakoski.

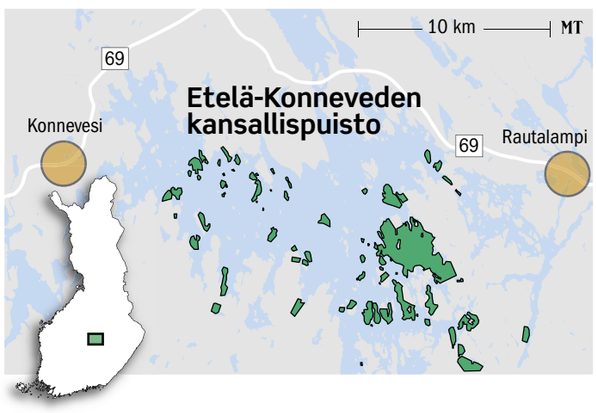

Paikalliset puiston takana

Paikalliset asukkaat ovat olleet varsin innoissaan ja yksimielisiä kansallispuistosta.

Leena Kolehmainen kertoo, että puistosta ollaan innostuneita. Törmälän loma- ja kurssikeskuksen emäntä tekee sivutoimisesti töitä luonto- ja elämysohjaajana. Hän hankki tutkinnon ennen kuin kuuli tulevasta kansallispuistosta.

Kolehmainen toivoo, että puisto tuo paikallisille lisää leipää pöytään. ”Tunnelmat ovat hyvät.”

Kurssikeskuksesta tulee itäinen sisäänpääsyportti kansallispuistoon. Puistoon saavutaan monesta suunnasta. Konnevesijärvelle pääsee kanavien kautta Päijänteeltä.

Kansallispuiston lakiesitykseen odotetaan lausuntoja 17. maaliskuuta mennessä.

Hirven metsästys loppuu

Metsähallituksen selvityksen lausuntokierroksella eniten kritiikkiä toi puiston perustamisen vaikutus metsästykseen.

Kansallispuiston alueella metsästää kymmenkunta seuraa.

Hirven metsästys loppuu kansallispuistossa, ajo on sallittua. Metsähallitus päättää pienpetojen pyynnistä.

Erikoissuunnittelija **Raimo Itkonen** muistuttaa, että kaikki puistoesitykseen sisältyvät alueet ovat jo nyt suojeluun varattuja alueita.

Metsästykseen tulee rajoituksia joka tapauksessa, sillä jos kansallispuistoa ei tule, vuokralla olevista metsästysmaista tulee muita suojelualueita.

Kansallispuisto ei vaikuta kalastukseen eikä yksityismailla liikkumiseen. Valtion maille liikkumis- tai maihinnousurajoituksia tulee Itkosen mukaan vähän.

PAULA LIESMÄKI

Törmälän loma- ja kurssikeskuksessa laitetaan lähiruokaa kansallispuistosta kerätyistä marjoista ja sienistä. Lähivesistä pöytään saadaan muikkua, matikoita ja haukea, emäntä Leena Kolehmainen kertoo.